

P.Z. br. 126/3

HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika SDSS-a
Zagreb, 18. 03. 2025.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA
gospodinu Gordanu Jandrokoviću

Predmet: PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SOCIJALNOJ SKRBI, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA, hitni postupak, prvo i drugo čitanje, P.Z. br. 126

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17 i 29/18) na PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SOCIJALNOJ SKRBI, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA, hitni postupak, prvo i drugo čitanje, P.Z. br. 126, podnose se sljedeći amandmani:

AMANDMAN I.

U članku 6. stavak 4. riječi "50%" zamjenjuju se riječima "70%".

Obrazloženje:

Potrebno je povećati iznos ZMN-a za beskućnike kojima je osiguran smještaj u prihvatilištu. Trenutni iznos ZMN-a za radno sposobnog samca iznosi 160 EUR, što znači da beskućnik u prihvatilištu prima samo 80 EUR mjesečno (50% iznosa). Ovaj iznos je drastično nizak u odnosu na prag rizika od siromaštva koji iznosi 493,66 EUR mjesečno. Povećanjem na 70% iznosa ZMN-a, beskućnik bi primao 112 EUR, što i dalje predstavlja iznos značajno ispod praga siromaštva, ali bi omogućilo pokrivanje barem dijela osnovnih potreba.

Beskućnici su jedna od najranjivijih skupina u društvu, izloženi su višestrukim rizicima od siromaštva i socijalne isključenosti. Kako je istaknuto u zaključcima tematske sjednice o siromaštvu i ljudskim pravima, potrebno je izraditi sveobuhvatnu strategiju za borbu protiv beskućništva koja će uključivati i adekvatnu financijsku potporu. Čak i kad imaju osiguran smještaj u prihvatilištu, beskućnici imaju značajne troškove vezane uz osnovne životne potrebe, zdravstvenu skrb, higijenske potrepštine i pokušaje socijalnog uključivanja, što s trenutnim iznosom nije moguće adekvatno pokriti.

Povećanje naknade na 70% predstavlja nužan korak prema omogućavanju dostojanstvenog života i stvaranju uvjeta za izlazak iz začaranog kruga siromaštva i beskućništva.

AMANDMAN II.

Članak 8. mijenja se i glasi:

Briše se članak 36.

Obrazloženje:

Predloženim izmjenama uređuje se izmjena čl. 36. Zakona o socijalnoj skrbi, koji definira pravni temelj za rad za opće dobro, članci 37. i 38. kojima se detaljnije uređuju uvjeti i način rada za opće dobro postaju bespredmetni.

Institut rada za opće dobro kao uvjet za ostvarivanje prava na ZMN nije u skladu s načelom zabrane diskriminacije i dostojanstva korisnika socijalne skrbi. Na tematskoj sjednici Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina o siromaštvu i ljudskim pravima je zaključeno da je ovaj institut problematičan iz više razloga.

Praksa je pokazala niz problema u provedbi, uključujući nejednako postupanje različitih jedinica lokalne samouprave. Pučka pravobraniteljica u svom mišljenju posebno ističe da se radi o diskriminatornom pristupu koji dodatno stigmatizira korisnike ZMN-a koji ne uzima u obzir zdravstveno stanje korisnika, njihova dob i druge okolnosti koje mogu utjecati na sposobnost za rad.

Zabrinjavajuća ekonomska dimenzija ovog Instituta. Naime, radno sposobni samac prima ZMN u iznosu od 160 EUR mjesečno, a za taj iznos mora odraditi 90 sati rada za opće dobro. To znači da je sat rada "plaćen" samo 1,78 EUR (približno 13,40 kuna), što je višestruko ispod minimalne satnice u Republici Hrvatskoj koja iznosi 4,91 EUR (37 kuna). Ovakva praksa de facto prisiljava najranjivije članove društva da rade za naknadu koja je značajno ispod zakonom propisanog minimuma, što predstavlja njihovu dodatnu eksploataciju i kršenje radničkih prava.

Institut rada za opće dobro pokazao se kao neefikasan jer: stvara dodatne administrativne troškove za sustav socijalne skrbi; ne doprinosi stvarnom zapošljavanju i socijalnom uključivanju korisnika; nejednako se primjenjuje u različitim sredinama; često ne uzima u obzir stvarne mogućnosti i ograničenja korisnika; može dovesti do gubitka prava na ZMN za najranjivije skupine; predstavlja oblik prisilnog rada koji nije u skladu s međunarodnim standardima zaštite ljudskih prava; ekonomski je nepravedan jer prisiljava korisnike na rad za naknadu značajno ispod zakonskog minimuma.

Dodatno, ovaj institut stvara paradoksalnu situaciju gdje osobe koje primaju socijalnu pomoć zbog siromaštva moraju raditi za iznos koji je značajno ispod minimalne plaće, čime se dodatno produbljuje njihova materijalna deprivacija i socijalna isključenost. Činjenica da za 90 sati rada mjesečno osoba prima naknadu koja je više nego dvostruko manja od minimalne plaće za isti broj radnih sati, jasno pokazuje diskriminatornu prirodu ovog Instituta.

Brisanjem ovih članaka osigurat će se pravedniji pristup sustavu socijalne skrbi i poštivanje dostojanstva korisnika, što je u skladu sa zaključcima tematske sjednice o siromaštvu i preporukama Pučke pravobraniteljice.

AMANDMAN III.

U članku 7. iza riječi „Dosadašnje točke 18. do 25. postaju točke 17. do 24.“ dodaju se riječi

„Iza stavka 1. dodaje se novi stavak koji glasi: U prihod se ne uračunavaju naknade s osnova roditeljske potpore i roditeljske poštode od rada.“

Obrazloženje:

Smatramo da je potrebno izuzeti naknade s osnova roditeljske potpore iz izračuna prihoda jer njihovo uračunavanje dovodi do značajnog smanjenja ili gubitka prava na ZMN za kućanstva s djecom. Trenutno rješenje nepravedno pogađa obitelji s djecom i dovodi do paradoksalne situacije gdje roditeljska potpora, umjesto da pomogne obiteljima, zapravo može rezultirati gubitkom drugih socijalnih prava. Ovo je posebno problematično jer se radi o vremenski ograničenim naknadama koje su namijenjene specifičnoj svrsi - skrbi o novorođenom djetetu, te njihovo uračunavanje u prihod ne odražava stvarnu i dugoročnu materijalnu situaciju kućanstva.

Potpredsjednica Kluba zastupnika SDSS

Dragana Jeckov

Dragana Jeckov

